

Електрични погони транспортних средстава од Тесле до данас

Зоран Николић

Greatest Engineering Achievements of the 20th Century

National Academy of Engineering

- 1. Electrification
- 2. Automobile
- 3. Airplane
- 4. Water Supply and Distribution
- 5. Electronics
- 6. Radio and Television
- 7. Agricultural Mechanization
- 8. Computers
- 9. Telephone
- 10. Air Conditioning and Refrigeration
- 11. Highways
- 12. Spacecraft
- 13. Internet
- 14. Imaging
- 15. Household Appliances
- 16. Health Technologies
- 17. Petroleum and Petrochemical Technologies
- 18. Laser and Fiber Optics
- 19. Nuclear Technologies
- 20. High-performance Materials

ЕЛЕКТРИЧНИ ПОГОНИ ДРУМСКИХ ВОЗИЛА

Тесла

- Примена асинхроних мотора
- Хибридна возила

12.000 Wh/kg >> 25 Wh/kg

Ренесанса електричних аутомобила

Предности електричних возила

- Уштеда нафте и дривата
- Коришћење алтернативних извора електричне енергије
- Коришћење вишке електричне енергије
- Заштита околине
- Лако управљање
- Низки ниво буке
- Мало одржавање
- Ниски експлоатациони трошкови

Развој ЕВ у нашој земљи

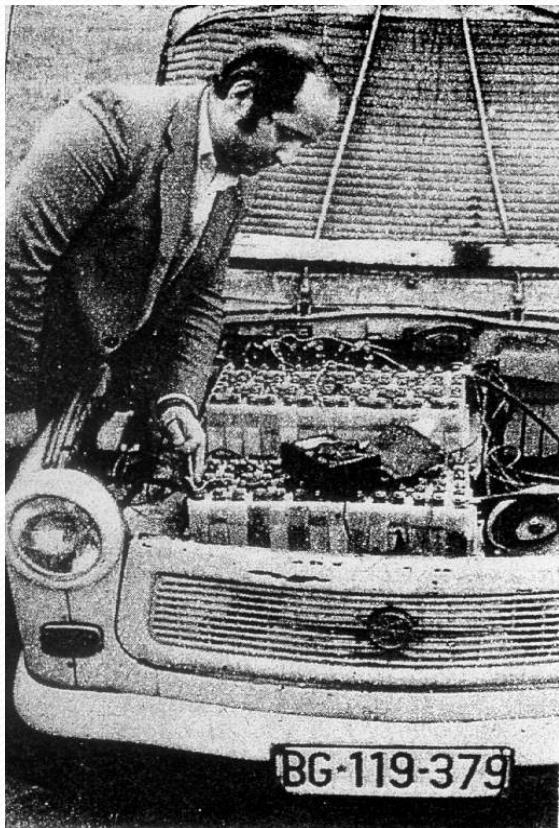
Академик Александар Деспић 1976

Развој ЕВ у нашој земљи

Развој ЕВ у нашој земљи

Проф. Зоран Стојиљковић

Академик Слободан Вукосавић
и Проф. Милић Стојић

Развој ЕВ у нашој земљи

Фирма Расковник и
директор Ђојан Крагић

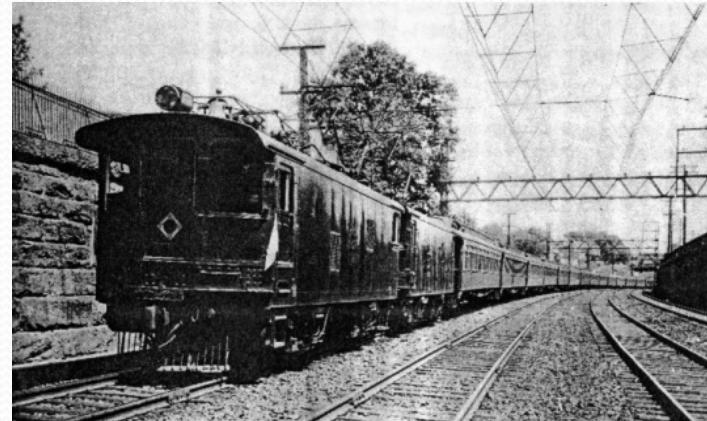
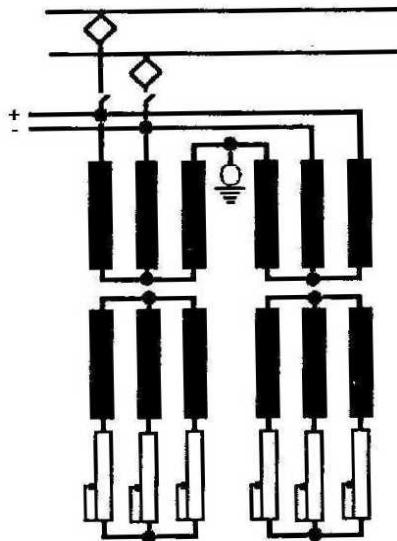

Црна Ладе фирмe Мелбат

ЕЛЕКТРИЧНИ ПОГОНИ НА ЖЕЛЕЗНИЦАМА

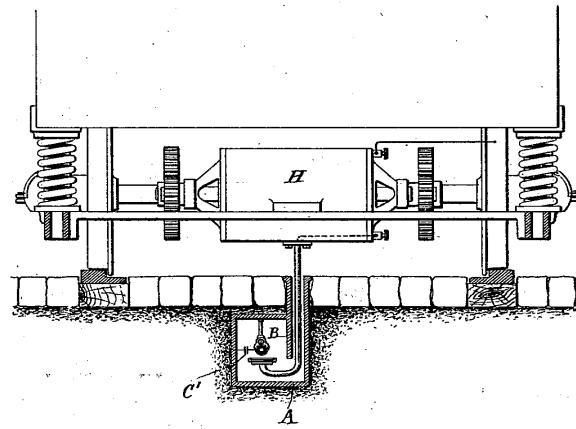
1839 – Роберт Дејвидсон

Трофазни контактни систем - 1899

Монофазни контактни систем –
Једнофазни редни мотори 1915

Теслин патент и развој локомотива у нашој земљи

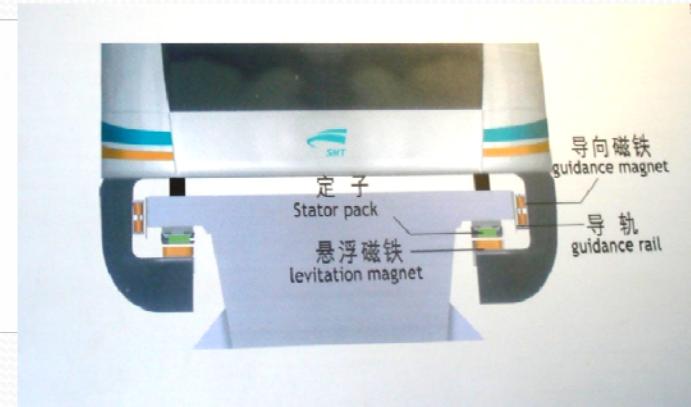
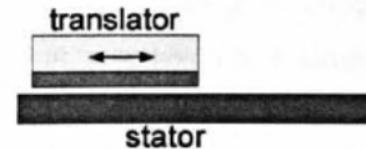
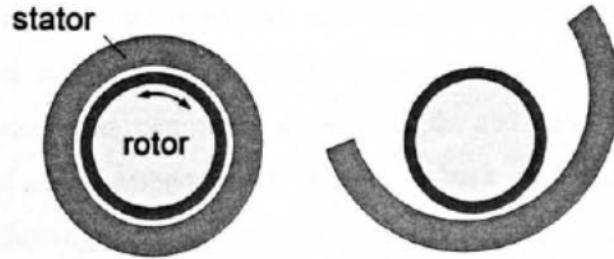

1894 – Безконтактно напајање

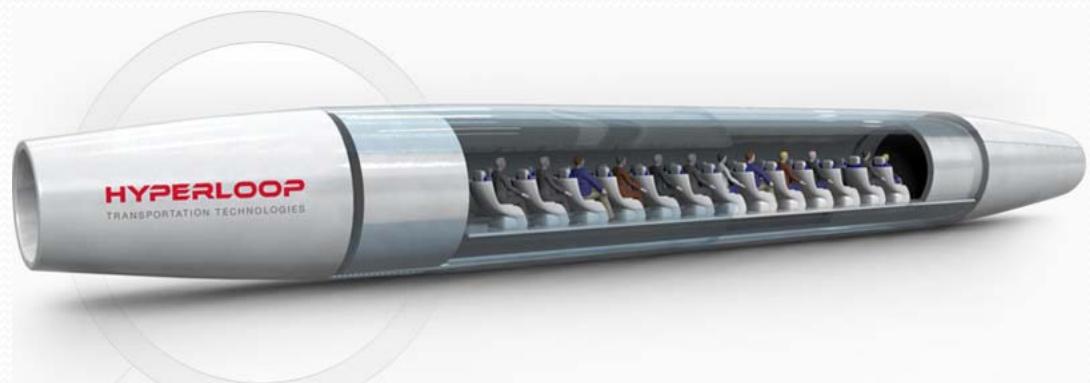
Једнофазни систем напајања
25kV, 50Hz

Линеарни асинхрони мотор

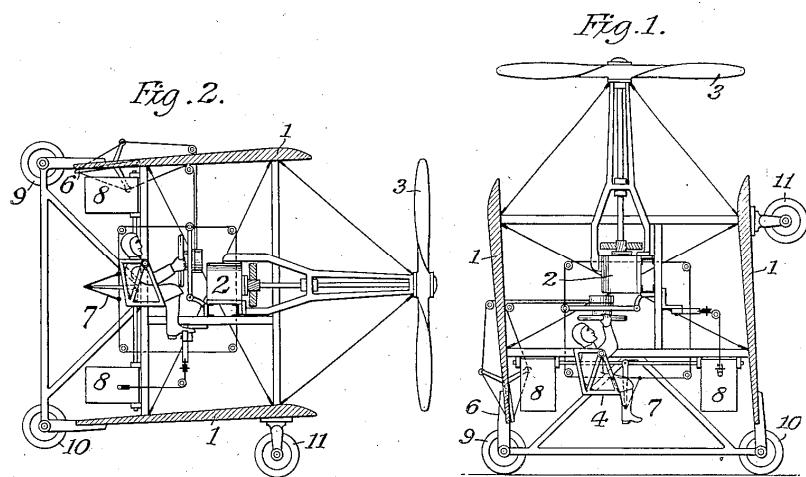

Маглев - Хиперлуп

ЕЛЕКТРИЧНИ ПОГОНИ ВАЗДУШНИХ СРЕДСТАВА

1903 – Браћа Рајт

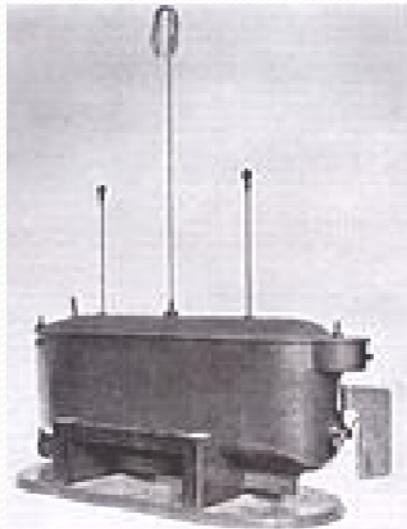
Теслин патент

Соларни импулс

ЕЛЕКТРИЧНИ ПОГОНИ ПЛОВНИХ ОБЈЕКАТА

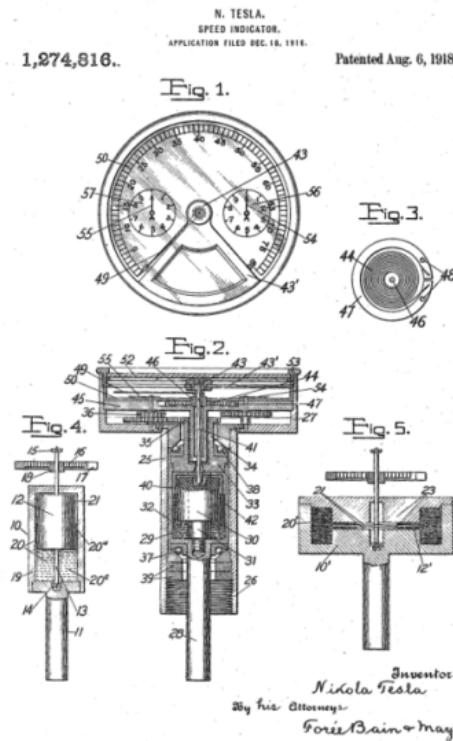
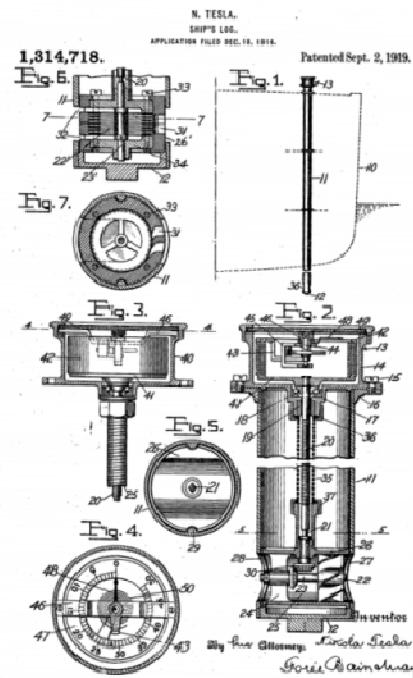
1838 – Морис Јакоби

Ратни бродови

Теслини патентни за бродоградњу

Савремени електрични погони

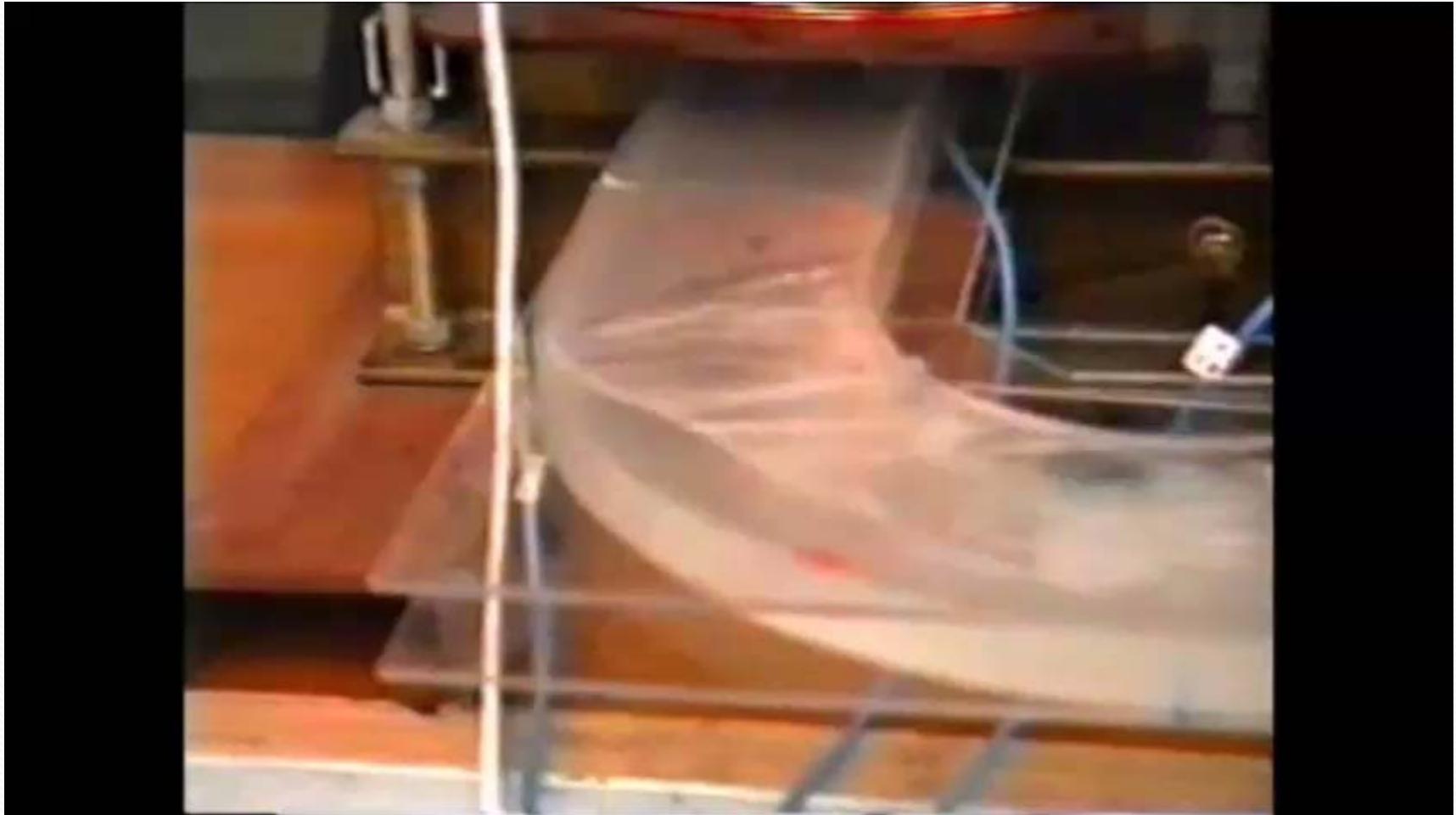

Путнички бродови

Трајект са акумулаторским
погоном

МХД пропулзија пловних објеката

Развој електричног погона пловних објеката у нашој земљи

МАЛА ИСТОРИЈА СРПСКЕ БРОДОГРАДЊЕ

*„Космај“*РЕЧНИ ДВОПРОПЕЛЕНРН ТЕГЛАЧ-ПОТISKИВАЧ
Једна јединица (изграђен 1945, реконструисан 1961)

„Бродуј“

Појава потискивача теретних савеза на рекама у Европи (средином прошлог века) дозвола је до испитивања и реконструкцији постојећег реморкер-теглача „Космај“ који је изградjen 1945. године а реконструисан у потискивач 1961. године у бродоградилишту „Тито“ за потребе Југословенског Речног Бордаријства (РБ). „Космај“ је први дунавски потискивач (укупноукупни и јердански сектор).

Брод је двопропеларни речни реморкер/теглач-потискивач, намењен за потискивање савеза теретних баржи Дунавом. Брод је једнопалубни, са тумпами и фиксним сапинцима. Прамац и крма брода су преглављиви и ојачани а додатно су и роготи за потискивање. Брод је са једоредном магистралом фиксних коридора. Погонски систем је базиран на два броја дизел мотора директно на фиксне пропелере у савезима. Број подржава оптерећење теговима, али није задовољено опремљен витлама за притезање барки, као и свом неопходном палубним, машинским, навигационим и комуникационим опремом сагласно захтевима Прописа и Наручиоца.

Потискивач Космај

Основне димензије и хидраулика

Дужина преко свега	39.0 m
Максимална ширина	7.6 m
Бочна висина	2.6 m
Максимални газ	1.4 m
Снага главних мотора	2x370 kW
Брзина са саставом 2240t (2 + 2 шлена-баржи)	15 km/h
Посада	16 особа

С. Фотић, дипл.инжењер.

Пројектантски штам

Воде пројекта:	Д. Панчић и В. Јелић, дипл. инж. брод.
Сарадници:	Д. Вишић, дипл.инж.брод,
	В. Јаковић, дипл.инж.брода,
	М. Ивановић, дипл.инж. брод,

Подморнице

Развој електричног погона пловних објеката код нас

**Еколошки погон скеле на
рибњаку метоха Каково**

Мали брод точкаш

Развој електричног погона пловних објеката код нас

Проф. Бранислав Билен
Брод Драгор - Крајина

Командни брод речне флотиле
Козара

Брод Козара

